

208

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW KOMUNIKACJI I SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 3 lipca 1965 r.

w sprawie przewozu osób samochodami ciężarowymi.

Na podstawie art. 14 pkt 1 i art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 27 listopada 1961 r. o bezpieczeństwie i porządku ruchu na drogach publicznych (Dz. U. Nr 53, poz. 295) i § 49 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 1 października 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. z 1962 r. Nr 61, poz. 295 i z 1965 r. Nr 19, poz. 128) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przewóz uczestników wycieczek i pracowników z wyjątkiem konwojentów i drużyn roboczych.

§ 1. W razie braku środków komunikacji publicznej albo braku autobusów własnego użytku przewóz osób biorących udział w wycieczce, organizowanej w ramach akcji socjalnej, oraz przewóz pracowników do miejsca pracy i z miejsca pracy może być wykonywany za pomocą samochodów ciężarowych, pod warunkiem zapewnienia bezpieczeństwa osobom przewożonym.

§ 2. Warunki, zapewniające bezpieczeństwo osobom przewożonym samochodem ciężarowym, są następujące:

- 1) samochód użyty do przewozu powinien być sprawny technicznie i odpowiadać przepisom niniejszego zarządzenia (§ 3),
- 2) kierowca powinien posiadać prawo jazdy kategorii I, a przy użyciu samochodu o dopuszczalnym ciężarze całkowitym nie większym niż 3500 kg — kategorii II,
- 3) szybkość samochodu nie może być w żadnym wypadku większa niż 50 km na godzinę,
- 4) osobom przewożonym należy zapewnić miejsca siedzące; nie wolno przewozić osób w pozycji stojącej,
- 5) na powierzchni ładunkowej samochodu nie mogą znajdować się żadne przedmioty, z wyjątkiem ręcznego bagażu należącego do osób przewożonych,
- 6) przewóz powinien być dokonywany samochodem krytym oponczą lub furgonem; dopuszcza się, w zależności od warunków atmosferycznych, podnoszenie boków oponczy,
- 7) przewóz nie może być wykonywany w wypadkach, w których jazda w oczywisty sposób zagraża bezpieczeństwu (np. gęsta mgła, gołoledź, zadymka śnieżna itp.); jeżeli warunki takie powstaną niespodziewanie w czasie jazdy, osoby przewożone powinny wysiąść i przebyć niebezpieczny odcinek drogi pieszo; jeżeli ze względu na towarzyszące okoliczności nie jest to możliwe, należy zachować jak najdalej idące środki ostrożności, a w szczególności zmniejszyć szybkość,
- 8) w razie przewozu uczestników wycieczki, jedna spośród przewożonych osób powinna być wyznaczona na kie-

rownika grupy przewożonych; obowiązkiem kierownika grupy jest czuwanie nad bezpieczeństwem przewożonych osób oraz przestrzeganiem niniejszych przepisów, jak również dawanie sygnału odjazdu; kierownika grupy wyznacza osoba organizująca wycieczkę,

- 9) w razie przewozu pracowników do miejsca pracy i z miejsca pracy, nad bezpieczeństwem przewożonych osób czuwa kierowca, który przed odjazdem obowiązany jest sprawdzić, czy wszystkie warunki bezpieczeństwa są spełnione.

§ 3. Samochody ciężarowe przeznaczone do przewozu pracowników i uczestników wycieczek powinny odpowiadać następującym warunkom:

- 1) wnętrze samochodu powinno być czyste i zapewniać bezpieczne wsiadanie i wysiadanie,
- 2) burty samochodu skrzyniowego nie mogą być niższe niż 110 cm,
- 3) burty podłużne (boczne) samochodu skrzyniowego powinny być krótko spięte łańcuchem, a tylna burtka zabezpieczona przed otwieraniem się podczas jazdy,
- 4) samochód powinien być wyposażony:
 - a) w drabinkę z poręczą zapewniającą bezpieczne wsiadanie i wysiadanie,
 - b) w gaśnicę, dostępną dla osób przewożonych,
 - c) w apteczkę pierwszej pomocy,
 - d) w koło zapasowe,
 - e) w urządzenie sygnalizacyjne zapewniające łączność z kierowcą,
 - f) w napisy — z przodu: „Przewóz osób” i z tyłu: „50 km/godz.”, umieszczone na tablicach prostokątnych o powierzchni co najmniej 800 cm²; litery i cyfry napisów powinny być czarne na białym tle,
- 5) samochód powinien być wyposażony w oświetlenie wnętrza oraz w okienka, służące do oświetlenia w dzień i do przewietrzania wnętrza, jeżeli nie ma innych odwietrzników,
- 6) na powierzchni ładunkowej samochodu powinny być umieszczone ławki dobrze przymocowane i ustawione w poprzek skrzyni ładunkowej; wyjątkowo ławki mogą być ustawione podłużnie,
- 7) na każdą osobę powinno przypadać co najmniej 40 cm długości ławki; szerokość (głębokość) ławki nie może być mniejsza niż 30 cm; odstęp między dwiema ławkami ustawionymi jedna za drugą powinny być nie mniejsze niż 65 cm, a ustawionymi przeciwległe — 90 cm, wliczając w to szerokość (głębokość) ławki.

§ 4. 1. Przewozy osób samochodami ciężarowymi w celach wycieczkowych odbywać się mogą w promieniu do około 75 km od granic administracyjnych miejscowości, w której ma siedzibę jednostka organizująca wycieczkę.

2. Warunki udzielania zezwoleń na użycie samochodu w celach wymienionych w ust. 1 określają odrębne przepisy.

§ 5. 1. Przewozy pracowników samochodami ciężarowymi do pracy i z pracy mogą być wykonywane tylko na podstawie zezwolenia, wydanego przez właściwy ze względu na siedzibę zakładu pracy organ do spraw komunikacji prezydium powiatowej rady narodowej (rady narodowej miasta stanowiącego powiat miejski), a w miastach wyłączonych z województw — organ do spraw komunikacji prezydium dzielnicowej rady narodowej.

2. Warunkiem uzyskania zezwolenia na przewóz samochodem ciężarowym pracowników do pracy i z pracy jest stwierdzenie:

- 1) że zachodzi brak dogodnych środków komunikacji publicznej lub niemożność dostosowania godzin pracy do rozkładu jazdy tych środków komunikacji,

- 2) że nie ma możliwości uruchomienia stałych linii komunikacji publicznej w danej relacji.

§ 6. Przy wykonywaniu przewozu osób samochodami ciężarowymi osoba wystawiająca kartę drogową powinna w tej karcie:

- 1) określić rodzaj wykonywanego przewozu (np. wycieczka, przewóz pracowników do pracy),
- 2) wpisać liczbę osób przewożonych, a w razie wycieczki wymienić nazwisko kierownika grupy przewożonych osób,
- 3) wpisać, że pojazd jest sprawny technicznie i przystosowany do przewozu osób.

Rozdział 2.

Przewóz konwojentów i drużyn roboczych.

§ 7. 1. Konwojenci i członkowie drużyn roboczych powinni być przewożeni w kabinie kierowcy, z tym że liczba przewożonych osób nie może przekraczać liczby miejsc przewidzianych w konstrukcji kabiny.

2. Jeżeli z braku miejsc w kabinie kierowcy lub z innych ważnych powodów konwojenci i członkowie drużyn roboczych nie mogą być przewożeni w kabinie kierowcy, przewóz tych osób może odbywać się na samochodzie ciężarowym i specjalnym oraz na ciężarowym pojeździe członkowym poza kabiną kierowcy i bez zachowania przepisów § 3, jednak przy zachowaniu następujących warunków:

- 1) liczba przewożonych konwojentów nie może przekraczać 4 osób, a liczba przewożonych członków drużyn roboczych — 8 osób; na samochodach ciężarowych z nadwoziem specjalnym i na samochodach specjalnych, w których konstrukcji przewidziane są także miejsca dla przewozu osób, dopuszcza się przewóz tylu osób, ile miejsc przewidziano w konstrukcji pojazdu,
- 2) osobom przewożonym na powierzchni ładunkowej należy zapewnić w miarę możliwości miejsca siedzące, a co najmniej uchwyty zabezpieczające przed wypadnięciem,
- 3) nie wolno przewozić osób ponad ładunków lub na ładunkach:
 - a) zawierających materiały niebezpieczne,
 - b) niedostatecznie umocowanych,
 - c) cuchnących lub kurzących,
- 4) nie wolno przewozić:
 - a) osób na powierzchni ładunkowej, znajdujących się między ładunkiem a kabiną kierowcy,
 - b) osób w skrzyni ładunkowej samochodów samowyladowczych (wywrotek).

3. Liczba przewożonych konwojentów lub członków drużyn roboczych powinna być wpisana w karcie drogowej (w rubryce „uwagi” na pierwszej stronie).

4. W zakresie potrzeb przewozowych rolnictwa, leśnictwa i budownictwa dopuszcza się poza granicami administracyjnymi miast wyłączonych z województw i miast stanowiących powiaty miejskie przewóz drużyn roboczych na przyczepie, ciągniętej przez ciągnik rolniczy, pod warunkiem, że ciągnik ciągnie tylko jedną przyczepę, oraz z zachowaniem przepisów ust. 2 i 3.

5. Przepisy ust. 4 mają odpowiednie zastosowanie do przewozu w przyczepach mieszkalnych dopuszczonych do ruchu na drogach publicznych, z tym że przewóz taki może się odbywać również w granicach administracyjnych miast wyłączonych z województw i miast stanowiących powiaty miejskie.

Rozdział 3.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 8. Do czasu wymiany pozwoleń na prowadzenie pojazdów mechanicznych, przewidzianej w § 239 ust. 2 rozporządzenia Ministrów Komunikacji i Spraw Wewnętrznych z dnia 1 października 1962 r. w sprawie ruchu na drogach publicznych (Dz. U. z 1962 r. Nr 61, poz. 295 i z 1965 r. Nr 19, poz. 128), kierowca prowadzący samochód ciężarowy w wypadkach wymienionych w § 1 może posiadać, zamiast prawa jazdy kategorii I (§ 2 pkt 2), pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych kategorii I lub II wydane na podstawie przepisów rozporządzenia z dnia 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych (Dz. U. Nr 85, poz. 616 z późniejszymi zmianami) a zamiast prawa jazdy kategorii II (§ 2 pkt 2) — pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych kategorii III, wydane na podstawie przepisów wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 27 października 1937 r.

§ 9. Przepisy niniejszego zarządzenia nie mają zastosowania do przewozu osób samochodami ciężarowymi jednostek podległych Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Spraw Wewnętrznych, z wyjątkiem Komendy Głównej Straży Pożarnej, Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz przedsiębiorstw podległych tym ministrom.

§ 10. Traci moc zarządzenie Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 23 października 1956 r. w sprawie używania samochodów ciężarowych i ciągników (przyczep ciężarowych) do przewozu osób (Monitor Polski z 1956 r. Nr 93, poz. 1044, z 1957 r. Nr 14, poz. 110 oraz z 1960 r. Nr 85, poz. 390), z wyjątkiem § 9, który obowiązuje do czasu odrębnego uregulowania sprawy opłat za przewóz pracowników do pracy i z pracy.

§ 11. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1965 r.

Minister Komunikacji: *P. Lewiński*

Minister Spraw Wewnętrznych: *M. Moczur*